

Sérodiagnostika kandidových protilátok u pacientiek s kandidózami (Alebo, ako dokázať kvasinkovú infekciu *in vitro*)

Ružena Pilišiová, Ema Paulovičová

Chemický ústav, Centrum Excelentnosti Glycomed, Slovenská akadémia vied,
Dúbravská cesta 9, Bratislava
chemrupi@savba.sk

Kvasinka *Candida albicans* je bežný komenzál človeka. Vyskytuje sa v ústnej dutine, na koži, sliznici, v gastrointestinálnom aj urogenitálnom trakte. V prípade zdravého jedinca – hostiteľa nevyvoláva žiadne zdravotné problémy. Za určitých podmienok (ako napr. diabetes mellitus, pri oslabení imunity, v tehotenstve, pri používaní antibiotík, kortikoidov, hormonálnej antikoncepcie) môže byť pôvodcom vážnych infekcií. Ako sa zistilo, *C. albicans* má najvyšší patogénny potenciál zo všetkých *Candida spp.*, čo si zabezpečuje aj pomocou proteáz, ktorými štiepi sekrečný IgA a tak môže adherovať. Sekrečný IgA je dôležitým faktorom v lokálnej imunite. Pri interakcii s bunkovou stenou kandidy bráni ich adherencii a invázii. Ženy s recidivujúcou kandidózou majú menej T_H-lymfocytov, B-lymfocytov a NK buniek ako zdravé ženy. Architektúra bunkovej steny kvasiniek je zložená z 80–90 % polysacharidov (β -glukány, α -D-manány a chitín), zo 6–10 % proteínov a z 3–10 % lipidov (vosky, neutrálne lipidy) [1].

Podľa cieľového miesta výskytu *C. albicans* môže spôsobovať orálne, mukokutánne (ľudovo sór), alebo systémové kandidózy, v prípade postihnutia viacerých tkanív, či orgánov. Liečba je v súčasnosti založená výlučne na podávaní antifungálnych látok. K základným skupinám patria makrolidové polyény, fluoropyrimidíny, azoly, alylamíny, tiokarbamáty a echinokandíny. Opakovaná antifungálna terapia je často spojená so zvýšeným výskytom rezistencie, čo predstavuje vážny medicínsky problém. Preto sa hľadajú aj iné spôsoby liečby ako aj profylaxie napr. imunomodulácia.

In vitro imunologická diagnostika kandidóz je založená na detekcii špecifických protilátok voči komponentom bunkovej steny, čím je možné určiť štádium kandidózy, ako aj následne sledovať priebeh ochorenia a úspešnosť terapie.

Cieľom našej práce bolo detekovať prítomnosť špecifických protilátok voči antigénom bunkovej stene kvasiniek v sére pacientiek s vulvovaginálnou kandidózou. Detekcia špecifických antigénov bola realizovaná technikou enzýmovým imunisorbentným stanovením (ELISA).

Po analýze súboru pacientov sa zistilo až 98 % pozitívnych výsledkov IgM izotypu voči glukánu *C. albicans*, 96 % pozitivita v triede IgG, ale aj 77 % IgM pozitívnych vzoriek na manán *C. albicans*.

Naše poďakovanie patrí doc. Mudr. M. Hrubíškovi, PhD. a Mudr. P. Kertysovi, za klinický materiál a pani RNDr. T. Hudákovej, CSc. (Biogema, Košice) za poskytnutie diagnostických súprav ako aj Vedeckej grantovej agentúre MŠ SR (VEGA 2/0040/10).

[1] Chaffin WL, et al. *Microbiol Mol Biol Rev.*, **1998**, 62, 130–180.